

Justitiedepartementet

Promemorian En ny kustbevakningslag

Sammanfattning

Transportstyrelsen stödjer förslaget rent allmänt då det bör bidra till en mer enhetlig och lättöverskådlig reglering. Det är emellertid viktigt att ett förtydligande kring formerna för den polisiära övervakningen på lång sikt inte innebär att Kustbevakningens övriga uppgifter inom miljöräddning, kontroll och tillsyn trängs undan, då Kustbevakningen i många fall är den enda svenska myndighetsresurs som svarar för dessa till sjöss. När det gäller förslaget att polisman ska kunna söka igenom båtar efter vapen och farliga föremål på samma sätt som fordon anser dock myndigheten att förslaget behöver utredas vidare mot bakgrund av de skäl som framgår nedan.

Transportstyrelsens synpunkter

Transportstyrelsen stöder generellt förslaget, som bedöms bidra till förtydligande av den nuvarande lagstiftningen på området och en kustbevakningstjänstemans befogenheter inom det brottsbekämpande området. Det är emellertid viktigt att ett förtydligande kring formerna för den polisiära verksamheten inte innebär att Kustbevakningens övriga uppgifter inom miljöräddning, kontroll och tillsyn trängs undan. I många fall är Kustbevakningen den enda svenska myndighetsresurs som har en geografisk närvaro utmed hela Sveriges kust och som har tillgång till fartyg för att i förekommande fall bedriva denna verksamhet till sjöss. Att Kustbevakningen dessutom kan genomföra exempelvis en lastsäkringskontroll och kontroll av farligt gods tillsammans med en nykterhetskontroll är i många fall också en effektiv användning av de statliga resurserna, samtidigt som det minimerar antalet kontrolltillfällen för branschen.

Transportstyrelsen tillstyrker förslaget avseende möjligheten för myndigheten att meddela föreskrifter om Kustbevakningens tillsyn enligt 5 kap. 1 § fartygssäkerhetslagen, då det är angeläget att myndighetsutövning, i detta

fall tillsyn, som riktar sig till enskild tydliggörs på ett mer offentligt sätt än det tidigare beslutet mellan myndigheterna i ett samverkansavtal. Tillstyrkandet sker mot bakgrund av de i promemorian angivna skälen.

När det gäller förslaget i 20 a § polislagen att polisman ska kunna söka igenom båtar efter vapen och farliga föremål på samma sätt som idag kan ske för fordon finner myndigheten förslaget mer tveksamt då båtar, särskilt med den nya definition och de mått som framgår av 1 kap. 2 § sjölagen (1994:1009), kan användas till mer varierad verksamhet än fordon. Bland annat kommer förslaget att omfatta ett stort antal husbåtar. Myndigheten tolkar förslaget som att det skulle bli möjligt att söka igenom exempelvis husbåtar utan beslut om husrannsakan. Av promemorian framgår att man tidigare har bedömt att regeln gällande fordon är förenlig med regeringsformen och Europakonventionen. Det bör enligt Transportstyrelsens mening dock vara tveksamt att utan ytterligare utredning göra samma bedömning för alla fartyg under 24 meter oavsett användningsområde.

Transportstyrelsen föreslår vidare att det i 1 kap. 5 § kustbevakningslagen införs en hänvisning till lagen (2017:1272) om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner för att förtydliga vad som avses med maritima zoner. Uppräkningen i 3 kap. 1 § samma lag bör även omfatta lagen (2006:1209) om hamnskydd då det i promemorian saknas en motivering till varför lagen skulle vara exkluderad och den nämns på flera andra ställen i skrivelsen.

Transportstyrelsen välkomnar också förslaget att både tjänstemän vid Kustbevakningen och Transportstyrelsen ska ges en uttrycklig rätt till tillträde till lastbärare i syfte att kontrollera lastsäkringen. Åtgärden bedöms viktig för att överhuvudtaget kunna bedriva tillsyn av lastbärare och adressera de problem som finns kopplade till lastsäkring i dessa.

I fråga om ekonomisk påverkan gör Transportstyrelsen bedömningen att de ändringar som föreslås i promemorian inte innebär några markanta förändringar jämfört med idag, varför Transportstyrelsen inte ser behov av en förändrad anslagsram med anledning av det aktuella förslaget.

Detta ärende har beslutats av ställföreträdande generaldirektör Ingrid Cherfils. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog juristen Johan Stenborg och sektionschefen Anders Hermansson, den senare föredragande.

Ingrid Cherfils
Ställföreträdande generaldirektör